

Tilburg University

Bemiddeling

Barendrecht, J.M.

Published in:
Rechtspleging, samenleving en bestuur

Publication date:
2000

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Barendrecht, J. M. (2000). Bemiddeling: Waarom zo weinig doorverwijzingen? In J. M. Barendrecht, A. F. M. Brenninkmeijer, N. J. H. Huls, & M. A. Kleiboer (Eds.), *Rechtspleging, samenleving en bestuur: Een gerichte onderzoeksagenda* (pp. 91-92). Uitgeverij Lemma BV.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

*prof. mr. J.M. Barendrecht**

Mediation lijkt goede perspectieven te bieden voor verbetering van de geschiloplossing. Maar het komt er nog niet echt van. Hoewel er inmiddels zo'n duizend mediators zijn ingeschreven, blijft het aantal bemiddelingen dat daadwerkelijk plaatsvindt gering. Iets soortgelijks zien we bij voorzieningen als het 'Versneld Regime' in civiele procedures. In beide gevallen wordt een op het oog goede procedure ontwikkeld, wordt de nodige publiciteit aan die procedures gegeven en zijn degenen die de procedure hebben doorlopen enthousiast over het gebodene. Toch neemt de instroom niet sterk toe.

Waarom is dat zo? We weten het niet, maar we zouden het wel moeten weten. Het lijkt me een belangrijke onderzoeksvraag op dit terrein. Een eerste sub-vraag lijkt mij welke factoren relevant zijn voor de beslissing van rechtshulpverleners om al dan niet naar bemiddeling te verwijzen. Zij vervullen immers een sleutelpositie bij de beslissingen om een bepaalde procedure te kiezen ter oplossing van een geschil.

Dit is ook een onderzoeksgebied waarop de in de onderzoeksagenda bepleite multidisciplinaire aanpak zou kunnen werken:

- 1 Empirisch onderzoek zou kunnen uitwijzen welke redenen rechtshulpverleners aanvoeren om al dan niet te verwijzen.
- 2 Uit de economische theorie zou kunnen worden afgeleid welke prikkels op rechtshulpverleners rusten. Het lijkt waarschijnlijk dat een advocaat op korte termijn niet beter denkt te worden van bemiddeling: bij bemiddeling gaat een advocaat er wellicht van uit dat hij controle over het proces verliest en wellicht ook dat hij minder zal kunnen declareren. Dat hoeft geen expliciete afweging te zijn om het economische gewin op de eerste plaats te stellen. Het kan ook onbewust gebeuren: dat de maatschap vorige maand omzettargets heeft vastgesteld zal mogelijk doorwerken in de intuïtieve afweging die de advocaat maakt. Deze primaire economische drijfveren worden echter waarschijnlijk ten dele gecompenseerd door de wens (en de gedragsrechtelijke verplichting) het belang van de cliënt te dienen.
- 3 Uit de psychologie zou materiaal kunnen komen waaruit blijkt hoe dit soort beslissingen wordt genomen: Welke factoren wegen mee? Wat is de invloed van onzekerheid over de wijze waarop bemiddeling plaats zal vinden? Is er een vooroordeel ten gunste van datgene wat aan de advocaat bekend is en waarin hij zelf expertise heeft?

▪ Prof. mr. J.M. Barendrecht is als hoogleraar Privaatrecht verbonden aan de Katholieke Universiteit Brabant.

Enigszins vooruitlopend op de resultaten van dit soort onderzoek, zou ook kunnen worden nagegaan hoe eventuele beletselen voor doorverwijzing kunnen worden weggenomen:

- 1 Kan duidelijker worden gemaakt wat een mediator nu precies doet?
- 2 Kan de advocaat een duidelijker rol krijgen in het mediation-proces, zodat doorverwijzing niet hoeft te leiden tot het uit handen geven van een zaak?

Uiteindelijk zouden de antwoorden op deze vragen ook moeten leiden tot een betere waardering van het verschijnsel bemiddeling. Nu is er nog vaak een tegenstelling tussen een groep bekeerden, die heilig geloven in het theoretische concept, en een groep die er weinig in ziet, mede omdat er nog zo weinig mensen zijn die in een geschil voor mediation kiezen. Om te weten of het goed is verder in mediation te investeren, zal moeten worden nagegaan of de keuze voor een traditionele geschiloplossing vooral wordt bepaald door institutionele factoren als de wijze waarop dit soort keuzes plegen te worden gemaakt, dan wel doordat de mogelijkheid van bemiddeling toch niet aansluit bij datgene wat optimaal geïnformeerde partijen in een geschil werkelijk willen.